

meravajo verske zadeve izločiti iz naučnega ministrstva in ustvariti posebno ministrstvo za bogoslužje, katero naj bi dobil dr. Gessmann. Kako veselje bo za njega imeti tudi verske zadeve židov in protestantov v svojih rokah!

* **V armadnem odseku** je v terek govoril soe. dem. poslanec Schuhmeier za to, naj bi se odločitev o vojski in miru prepustila ljudskemu zastopstvu.

* **Kandidaturi** se je odpovedal tovariš Križman, ker kandiduje učitelj Josip Strekelj na Krasu.

* **Splošna volilna pravica na Hrvaškem.** Ako bi se na Hrvaškem uvedla splošna volilna pravica, bi bilo 535.000 volilcev, od teh okoli 330.000 Hrvatov, 170.000 Srbov, 30.000 Nemcev in 20.000 Madjarov. Ako bi se Hrvaška razdelila v sto volilnih okrajev, bi odpadlo na vsak okraj 5300 volilcev, a po narodnosti bi dobili Hrvatje najmanj 64 mandatov, Srbi 25, Madjari največ 2 do 3, Nemci 3 do 4.

* **Bolgarska in makedonsko vprašanje.** „Preporoč“, glavno glasilo današnje demokratske bolgarske vlade, pravi glede makedonskega vprašanja, da ga je možno rešiti samo z vojno med Bolgarsko in Turčijo.

* **Proti modernizmu.** Papežev nuncij v Monakovem je zahteval od Bavarske vlade, da vseučiliškemu profesorju dr. Schnitzerju prepove predavati, ker je modernističnih nazorov. Razni škofje so že prepovedali svojim bogoslovcem, da ne smejo poslušati predavanj Schnitzerjevih.

* **Reforma pravoslavne cerkve.** Iz Sofije poročajo: Ruski duhovnik Gregor Petrov, ki je bil člen dume, a potem izobčen iz ruske cerkve, je dospel semkaj ter priredi predavanja za reformo pravoslavne cerkve. Odtod odide z istim namenom v Srbijo in na Hrvaško.

* **Vseruski kongres žensk v Petrogradu.** Rusko žensko društvo misli sklicati za 14. junija t. l. vseruski kongres žensk v Petrogradu in je že meseca decembra 1907 poslalo ministrskemu predsedniku Stolipinu prošnjo, da vlada dovoli tak kongres. Ali do sedaj ni društvo dobilo nikakega odgovora. Na čelu organizacije odbora, ki obstoji iz 24 žensk, je A. N. Sabanova. Odbor je sestavljal nastopna vprašanja, ki bi jih imel kongres rešiti: Sodelovanje društva na mednarodnem kongresu žensk; organizacija ženskega narodnega sveta; delovanje žensk na pedinih kulturnih poljih; gospodarski in politični položaj ruske ženske in njihova borba za državljansko ravnopravnost; ženska v rodovini in v društvu; znanstveni odgoj ženske.

* **Portugalska.** Do sedaj je vse mirno v deželi. Kralj je slovesno obljubil, da hoče spoštovati ustavo in da nikdar ne seže po diktaturi. Komisija, ki je pod Francovo diktaturo upravljala obdobje lizbonsko, je dala svojo ostavko. Temu zgledu bodo sledile tudi upravne komisije v drugih mestih in bržkone bodo po vsi deželi kmalu razpisane občinske volitve. — Listi pišejo, da bi bila dolžnost raznih ministrov umorjenega kralja, opozoriti vladarja na dejanske razmere v državi. A nihče ni tega storil, še najmanj pa diktator Franco, ki je mislil, da bo z brutalno brezobzirnostjo zatrl vsako opozicijo, vse težnje po ustavi in zakonitosti. Zapiral je šole in zatiral liste — v deželi je 75% analfabetov — siromaštvo je nepopisno, vlade pa se niso brigale za to, kako bi ljudstvo dvignilo moralno in materialno. Zato je prišlo do tega poloma — odgovornost za vse pa nosijo oni, ki so dosedaj vladali v deželi. — Izkazalo se je, da oni trije možje, ki so bili pri atentatu ustreljeni niso kraljevi morilci. (To novico je priobčil pariški list „Matin“ takoj po umoru.) Kje so pravzaprav pravi morilci, se ne ve. — Nekateri listi, zlasti „O Seculo“ in „Independente“, pišejo, da je popolna politična amnestija edino sredstvo za kralja Manuela, da pomiri deželo in si pridobi srca vseh državljanov. — V Lizaboni se je konstituiral republičanski direktorij, ki bo izvrševal vse priprave, da se na Portugalskem proglasi republika.

Jubilejski dar.

Učiteljsvo — sebi: tov. Janko Žirovnik, iz Št. Vida nad Ljubljano, izkupiček za „Narodne pesmi“ v januarju 203 K 24 K; tov. Josip Kobal iz Dolenjevasi pri Senožečah 2 K; Andrej Kmet iz Cerkele na Gorenjskem, za januar 2 K; Metodok Trošt, nadučitelj sinček z Iga, za januar 2 K; tov. F. Exel iz Vojujke, 5 K; tov. Ivan Schmeidek iz Rovov pri Radomljah, za januar 2 K; tov. Teodor Betriani iz Ribnice, za januar 2 K; tov. Ivan Stupica iz Dražgoš, 24 K za l. 1908.; tov. Ljudevit Fettich-Frankheim iz Mokronoga za januar 1 K; Kmetiska posojilnica na Vrhniki 30 K; tov. Fran Jamšek 4 K; tov. Peter Jankovič 4 K; tov. Amalija Pink 4 K, tov. Stefanija Scheligo 4 K, vsi iz Rajhenburga; tov. Josip Svetlin 1 K; tov. Amalija Martelanc 1 K, tov. Josipina Maisel 1 K, tov. Friderik Lešnik 2 K, in tov. Ludovik Varl 1 K, vsi iz Poljčan na Štajerskem; tov. Fran Silvester iz Ornega vrha, prva četrtina 5 K za l. 1908.; skupaj 293 K 24 h; zadnjič izkazanih 216 K; do slej darovanih 509 K 24 h. Bog plati!

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: v veselje družbi pri g. Leskošku v Kozjem nabral tov. Miloš Germovšek 22 K 20 h; g. Alojzij Minatti, trgovec na Igu, 2 K; g. Ivan Gerbec, trgovec na Igu, 1 K in g. Josip Jamnik iz Pijavegorice 1 K; g. Ivan Klun, trgovec v Ribnici, 2 K; g. Anton Fabijan, c. kr. davčni kontrolor v Ribnici, 3 K; g. dr. Ivan Vulec, c. kr. sodni pristav v Ribnici, 1 K; učiteljsvo kozjanskega okraja, zbrano pri pogrebu kranjskega tovariša Ivana Hočevarja, nadučitelja v Zagorju pri Planini, namesto venca na grob tovarišu 32 K 30 h. K temu znesku so prispevali tudi deželni poslanec g. dr. Jankovič: c. kr. sodni pristav g. dr. Žihner ter tovariša Iv. Rošker in Pavel Flerš iz šmarnskega okraja; g. Janez Smole, posestnik v Preserju iz kazenske poravnave z nadučiteljem Avgust Korbarjem iz Preserja, globo 10 K; Posojilnica za Loški potok, Drago, Travo in sosedstvo v Travniku 20 K, Hranilnica in posojilnica „učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, 100 K; g. Ljudevit Stiasny, c. kr. okr. šolski nadzornik v Krškem, dividendno združenega deleža pri Hranilnici in posojilnici učiteljskega konvikta 2 K 50 h; gđ. Malči Kobau iz Kostanjevici, nabrala ob priliki zabavnega sestanka učiteljsvu naklonjenih prijateljev v Kostanjevici 20 K; Ljubljansko učiteljsko društvo namesto venca na grob blagopokojnemu ravnatelju in nadučitelju Francišku Raktelju v Ljubljani, 20 K; pri učiteljskih prijateljih na Breznici na Gorenjskem nabral tov. Jos. Azman 20 K; g. Fr. Trojar iz Preserja izročil nadučitelju A. Korbarju 15 K, ker mu je odpustil žalitev. G. dr. Alojzij Kokalj, odvetnik tu, 10 K, v spomin pokojne g. Ane Spindler. G. Iv. Krulac, c. kr. vad. učitelj, 10 K mesto venca na krsto šol. ravnatelju Fr. Raktelju. G. Ferdo Wigle, učitelj v Starem trgu pri Rakeku, 21 K, katere so darovali g. Meliwa, gozdar na Ucu pri Rakeku 10 K, g. Čepernič, zemljemerec v Postojni 5 K v spomin umrli svakinji učiteljici Ivanki Perušek. G. Hinko Paternost, učitelj, nabral po pogrebu pri prijateljih pokojnice 6 K, skupaj torej 21 K. Ziveli darovalci!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Fran Trošt, Jerica Zemljanova, Erna Jamškova in Josip Potrato, vsi iz Iga; Ignacij Križman, Amalija Jelšek, Rožica Bizjak in Rudolf Žnidaršič, vsi iz Dornberga; Hinko Paternost, Evgenija Lapaine, Katarina Smrdu in Pavla Dežman, vsi iz Senožeč; Hinko Legiša iz Škofelj; Janko Garvas iz Fare vasi; Anton Sila iz Ajdovec pri Žužemberku; Marija Blahna, Ana Krašovec, Stefanija Boje, Viljmina Beniger, Leopoldina Tomšič, Viktor Grčar, Lučevik Mikolič, Božidar Betriani in Stefan Tomšič, in Ana Šiška, vsi iz Ribnice na Dolenjskem, s pripomnjo: „Deset nas je v Ribnici in vsi smo plačali; menda bo radovedni stavec zadovoljen z nami ter nam prizanesel svoje zbadljivo očitjanje!“ (Vsa čast zavodnemu in naprednemu ribniškemu učiteljsvu! Stavec.) M. Bajc in M. Lokar iz Banjale na Dolenjskem; A. Canjko iz Razbora; Ivan Strukelj in Ana Vavken iz Bučke; Marija Antončič iz Borovnice; Fran Jamšek, Peter Jankovič, Melhior Rismal, Amalija Pink, Angela Schubert in Stefanija Scheligo, vsi iz Rajhenburga; Fran Bollé iz Mislje pri Divači; Leopold Arko, Marija Kenda in Alojzij Hreščak, vsi iz Lovčev pri Divači; Vincenc Jurman iz Kuželja na Dolenjskem; Antonija Kadunc iz Prežganj pri Litiji; Gregor Leonardis iz Kravčevega potoka na Primorskem; Ivan Kalan iz Velesovega; Fran Lunder, Fani Lunder, Gusti Lunder in Emilija Vouk, vsi iz Rake na Dolenjskem; Pavel Plesničar iz Ribemberka na Goriškem; Ignacij Tramte in Marija Kratner iz Kamnika; Tomo Petrovec in Angela Janša iz Jarš; Anton Krmac iz Vipolž pri Kozani, Anton Gruntar iz Vrsnega; Vinko Gregorič iz Opatjege sela; Ivan Petrič iz Rudnika; Anton Berginec in Karel Gruntar iz Sežane; Ivan Grahli iz Stanjela; Fran Verbič iz Slavine; Ana Primčič iz Kozane na Goriškem; Rudolf Horvat in Mária Dovan iz Zagorja na Notranjskem; M. Kavčič, M. Rupnik, Ana Tomec, P. Lapajne, M. Gostiša, J. Tauses, K. Burnik, M. Lapajne, P. Buh, M. Pleskovič-Črček in J. Krapš, vse na deški šoli v Idriji (živele!); F. Exel iz Vojujke pri Celju; Julij Čenčič iz Vrem; Leopold Ferjan iz Olševka; Rozina Vidali in Jos. Purkhart iz Zibike; Avgust Korbar in Lona Dolinšek iz Preserja; Ivan Zupan in Matilda Požnenel iz Dolskega; Andrej Sattler iz Ljubinja pri Tolminu. Hvala!

Proti učiteljsvu. Zadnje nedeljo so imeli klerikaleci v „Unionu“ v Ljubljani shod. Šlo je za volitve v deželni zbor kranjski. Govorila sta dr. Šusteršič in dr. Lampe. Zadnji

je razvel črno armado kaplanov do navdušenja in odobravanja s tem, da je zabavljaj čez učiteljsvo. Dr. Lampe nima zadnje čase pod milim Bogom drugega posla, nego da se zaganja v učiteljsvo. To je alfa in omega vse njegove političke modrosti in morale. Mož nekaj prosi. Učiteljsvo je sicer mirno in potrpežljivo, a končno utegne biti tudi še tolike pohlevnosti konec. Dr. Lampe samo preti in žuga. Sedaj vemo: on je tisti junak, ki strelja s slavnostno pištolo „Slovenčeve“ redakcije. Kar tam skuha jo nesramnega in podlega, vsemu temu je kuhar ta fanatiški sovražnik učiteljsva. Bili bi strahopetni zajci, če bi pustili, da bi nam maziljenec neženirano glodal na časti in poštenju. Ker vedno izživa in dreza, pa naj ima boj, odkrit in možki! A on izživa in dreza v imenu stranke, zato boj vsem tistim, ki soglašajo z njim! Mi nismo krivi, ako je tako. Nobene cene ni, da bi zanjo prodali svoje dobro ime. Ako smo lažni in brezpravni, pa smo vsaj poštene. Časti in dobrega imena pa nam ne bo jemal nihče in če bi bil sam rimski papež!

O našem listu simpatično poroča v zadnji številki puljska „Narodna Prosveta“. Takisto priznalo pišejo o „Učiteljskem Tovarišu“ praške „Učiteljské Noviny“. Sedaj gre po vsem slovanskem svetu o nas samo dober glas. To nam je v veselje in v bodrilo.

Slava cesarju Francu Jožefu I.! Ta najnovejša Emil Adamičeva skladba se že stavi v Učiteljski tiskarni in utegne biti dovršena v dobrih dveh mesecih. Obsegala bo cela partitura z besedilom vred 36 strani. Pričakujemo, da si bo vsaka šola nabavila vsaj po en izvod. Tudi v nobeni okrajni učiteljski knjižnici ne sme manjkati tega patriotičkega dela. Za učence in učenke se bo natisnilo besedilo v posebnih zvezkih, ki ne bodo dragi.

Drugi ljubljanski učiteljski krožek ima sestanek v sredo, dne 19. februarja zvečer pri „Zlati kaplji“ na Sv. Petra cesti. Pristop ima vsak učitelj in vsaka učiteljica. Tovariši in tovarišice z dežele dobro došli. Prihodnji sestanek in lokal se bo določil ta dan. — Prvi ljubljanski učiteljski krožek ima svoje redne sestanke vsako soboto zvečer pri „Seidlu“ (hotel Južni kolodvor).

Osebnosti na Kranjskem. Učiteljica Marija Novakova v Polhovem gradu je dobila zaradi boleznih dopust in jo nadomešča absolvirana učiteljska kandidatinja Marija Kosakova. Suplentinja Viljemina Benigarjeva v Ribnici je imenovana za provizorično učiteljico istotam, kamor pride kot suplentinja absolvirana učiteljska kandidatinja Ana Šiška.

Odlikovanje. Minister za bogoslužje in pouk je podelil z odlokom z dne 13. januarja 1908 l. št. 54.435, tov. Antonu Benigarju, nadučitelju v pokoji, sedaj učitelju na zasebni šoli v „Solskem Domu“ v Gorici, že odlikovanemu s častno kolajno za 40 letno zvesto službo, v priznanje njegovega dolgoletnega in uspešnega delovanja v šolski službi naslov ravnatelja.

Osebnosti v tržaški okolici. V II. plačilno vrsto so bili pomaknjeni v tržaški okolici Emil Pakiž, nadučitelj v Sv. Križu poleg morja, Andrej Godina, učitelj v Skednju, ter Marija Pižonova, učiteljica istotam in Ivanka Sabadinova.

Tovarišu Silvestru, nadučitelju na Črnom vrhu pri Idriji, se je kot volilec in državljano zgodila od okrajnega glavarstva, oz. od okrajnega šol. sveta v Logatcu velika krivica. O tem protizakonitem postopanju cesarske kraljeve oblasti izpregovorimo prihodnjič resno besedo.

Umrl je dne 9. t. m. v Ljubljani tov. Fran Raktelj, šol. ravnatelj v pokoji, star 74 let. R. i. p. — Dne 7. t. m. je umrla tovarišica Ivanka Perušková, učiteljica v Starem trgu pri Ložu. N. v. m. p. — Na Bregu pri Polzeli je dne 7. t. m. umrl upokojeni šol. voditelj Blaž Čehul, star 82 let. Lahka mu zemlja!

Namesto venca † g. Fr. Raktelju, nadučit. v p., je darovalo učiteljsvo II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani 24 kron za „Učit. konvikt“.

Nesreča. Tov. Emerik Moric, nadučitelj pri Sv. Petru pod Sv. gorami, si je zlomil nogo.

Pevsko zvezo moravskih učiteljev, ki je priredila o božiču koncert v Ljubljani, je lepo sprejelo slovensko učiteljsvo na kolodvoru, pri koncertu pa je poklonila Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev umetniško izdelano diplomo. Za lep sprejem in diplomo se zahvaljuje Pevska zveza s sledečim lepim pismom, ki se glasi v prevodu: Dragi stanovski bratje! V minulem Božiču prišli smo v Vašo belo Ljubljano, da priredimo tam koncert. Neznani nam je bil kraj, a vedeli smo, da biva tam dragi bratski narod; upali smo na prijateljski stisk rok, na ljubeči pogled oko v oko. A resnica je daleč nadstila naša pričakovanja. Vi ste nam nudili toliko dokazov prijateljstva in odkritosrčnih simpatij, da se bodo svetili trenutki med Vami nepozabljeni in neovneli v naših spominih. Za presrečni sprejem na kolodvoru, za lepo diplomo, za velik obisk na koncertu, za vse se zahvaljujemo prijateljsko in srčno! Dvojno vzajemnost smo proslavili tako lepo, učiteljsko in slovansko in v to vam kličemo glasni nazdar! Jožef Dovrtel t. č.

predsednik, Hubert Mahna, t. č. tajnik. V Ljubljani n/B. 12. januarja 1908.

Iz Toplice pri Zagorju ob Savi nam pišejo: Tudi učiteljsvo naše romantične in divne zagorske doline se vrlo zanima za napredek in strujo modernega časa. Po prizadevanju nadučitelja tov. Franca Kozjaka se je sklenilo prirediti tudi v tej prijazni in zgodovinsko pomembni okolici krožek, katerih prvi bo v Toplicah pri Zagorju ob Savi v prostorih g. J. Stepišnika dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne. Prvega tega sestanka se udeležijo tudi naš nadzornik g. Ljudevit Stiasny, ki bo na našo prošnjo v topliški šoli popisal in s skioptičnimi slikami ponazoroval svoje potovanje na Severni rti in na Spitzbergen, za kar je že v Ljubljani žel obilo zaslužene pohvale. — Zavedni in napredni prijatelji tovariši in čislane tovarišice iz bližnje okolice, s Kranjske in sosednje zelene Štajerske, pobite k nam in videli boste, da vam za ta trud ne bo žal! Vsaj od bližnjih sosedov se pričakuje gotovega poseta. Pričakujejo vsestransko veselega snidenja, vam vsem kličejo že naprej kreпки: „Na zdar!“

30 let — mnogo je let. Dne 1. februarja je minilo 30 let, odkar je prišel učiteljevat v sežanski okraj Anton Leban, nadučitelj na petrazrednici in predsednik krajnjega šolskega sveta v Komnu na Krasu. Tov. Anton Leban (bivši „Mozirski“) je prišel pred 30 leti za učitelja v Sežano. Tam je učiteljeval 3 leta in sedaj je že 27 let voditelj komenske šole. Za njegovega delovanja se je komenska štirirazrednica razširila v petrazrednico, ustanovila se je enorazrednica v Svetem pri Komnu in tej šoli se je oddalo iz komenske šole nad 100 otrok. Nadalje se je otroke iz Zagorja in Ivanjigrada, ki so obiskovali komensko šolo, vselalo v tri-razrednico na Gorjanskem. S tem je pridobila Gorjanska šola okoli 50 otrok. — Ker je bila komenska šola s tem razbremljena, se je uvedel v to šolo celodnevni pouk. A Leban je ustanovil še pred 25 leti prvo primorsko šolo, učiteljsko društvo in to društvo je „Sežansko učiteljsko društvo“ ki mu je bil Leban prvi predsednik. — Šele potem so se pojavila druga slovenska učiteljska društva na Primorskem. In ta so: goriško, tolimsko, kopersko, tržaško itd. učiteljsko društvo. Pred 25 leti je cesar odlikoval tov. Antona Lebana s srebrnim zaslužnim križcem s krono. Ker je bil tov. Leban še pred svojim dohodom v Sežano že več let učitelj, bo kmalu praznoval 40 letnico svojega učiteljevanja. Še mnogo let vrlemu tovarišu!

Ivan Kranjc. Dne 28. prosinca je umrl na Dunaju g. Ivan Kranjc, bivši mestni učitelj v Mariboru, v 91. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Rajhenburgu ob Savi. Dlje časa je bil učitelj v Celju, potem v Mariboru, kjer je bil tudi imenovan okrajnim šolskim nadzornikom. Zanimivo je, da je bil Kranjc takozvani vzor-učitelj pod Slomškom, ki se je bil z njim seznanil kot opat in šolski ogleda v Celju. V zapuščini Kranjčevi je mnogo pohvalnih, lastnoročnih Slomškovih pism. Kranjc je svoj čas mnogo sodeloval pri „Drobtinica“.

Donesek k našemu socialnemu vprašanju. Tri pomožne učiteljice bodo na Kranjskem brezplačno poučevale. To dejstvo so oblasti akceptirale. — Rečemo le: Mati domovina, zakriži si oči, ne glej te sramote! Ni jim dovolj, da so te ukovali v verige, tvoji trinogi ti delajo še hujši gorje. Tvoje najmlajše dete so zaslužili, da ti brezplačno snaži črevlje! — Zakriži si oči in plakaj! Tako strežejo tvojim bednim otrokom, a sami se maste ob trojem, tebi ugrabljenem imetju. Kje je morala? Aoh!

Krško učiteljsvo je priredilo v soboto, dne 1. t. m., drugi roditeljski sestanek v telovadnici meščanske šole. Prvi je predaval tov. nadučitelj Jurij Adlešič o vzgoji v Ameriki. Povedal nam je mnogo zanimivega. Amerika je tudi v tem pogledu veliko pred nami. Vzgoja za poznejše praktično življenje, javne knjižnice itd. vse je veliko boljše uravnano kakor pri nas. Strok. učitelj tov. Fran Marinko je nato govoril o pridobivanju in uporabi železa. Predavanje je pojasnil s 50 skioptičnimi slikami, ki so dokaj pomogle k razumevanju tvarine. Zbrano občinstvo je obema predavateljema izrazilo svoje odobravanje s ploskanjem.

Gornjegrajski in vranski okraj imata skupno uradno konferenco dne 24. junija t. l. v dvorani hotela „Avstrija“ v Mozirju. Razpravljale se bodo teme: 1. Važnost šolskih izletov, 2. Kako se naj oblikoslovje v ljudski šoli obravnava, da koristi kmetijstvu in obrtništvu? 3. Sestava vzornih razredov učnega časa za enorazredno do šestrazredno ljudske šole v smislu § 17. izvršilne naredbe k def. šolsk. in učnemu redu.

Vadnica mariborskega moškega učiteljskega društva je mariborskim Slovincem nekako nadomestilo za slovenske šole. Nekdaj za ravnatelj Kaasa, se je poučevalo na tej šoli slovensko. Bili so nameščeni na nji Miklošič, Koprivnik in Majcen — torej trije Slovinci. Danes sta nameščena na nji dva Nemca in dva Slovence. Najnovejša pridobitev za vadnico je nemški Kočvar Herbst. Ta ne zna slovenski — a vkljub temu poučuje slovenski! Kakor znano, je Herbst kompenzacija za imenovanje Majcenovo — in nosi tedaj težko odgo-

vornost za poneumnevanje slovenskih fantov na vadnici dr. Korošec. Od tega pa tudi lahko kaj takega pričakujemo: saj je izjavil, da mu narodnost, torej tudi naše narodne pravice, nič ne veljajo.

Spodnještajerski učiteljski dan. Zveza slov. štaj. učiteljev in učiteljic priredi na letošnji velikonočni ponedeljek svoja zborovanja v Celju. Ob 8. uri zjutraj se vrši vodstvena seja, ob 9. uri seja upravnega odbora, ob 11. uri občni zbor, na katerem predavata gospoda dr. Fr. Ilesič in Ljudevit Černej. Popoldne ob treh je ustanovni shod „Narodne socialne zveze“ in zvečer pa koncert slovenskoštajerskega učiteljstva v proslavo 60letnega vladanja cesarjevega. Koncert proizvajajo učiteljstvo in zapoje skupno po en moški, mešan in ženski zbor, tudi nastopi učiteljica solistinja in učitelj solist, solistinja na klavir in solist na gosli. Več o teh prireditvah prihodnjije.

Ženski zbor pevskega in glasbenega društva v Gorici priredi v soboto, dne 15. februarja 1908 v dvorani „Trgovskega doma“ pevski večer s plesom z jako bogatim vzporedom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Po končanem vzporedu ples.

Pri Sv. Bolfanku blizu Središča je razpisana nadučiteljska služba do 8. sušca t. l. Šola je v drugem plačilnem razredu. — Razen lepega stanovanja (3 sobe i. dr.), ima šolski voditelj tudi še nov šolski vinograd ter sadovnjak in vrt za zelenjad. — Oženjene učiteljice na ta razpis posebno opozarjamo.

Šolsko zdravstvo.

Pijte mleko! E. I. Hoffer, referent o mlekarnah deželnega kulturnega sveta na Češkem (nemški oddelek), je v dnevnikih pozival ljudstvo, naj namesto alkohola uživa več mleka. V svojih izjavah se sklicuje Hoffer na izborne uspehe neke družbe ob Renu, ki je uvedla javne pivnice mleka. Profesor Kamp je v renski provinciji ustanovil v 38 mestih 102 pivnice mleka, ki so jako dobro obiskane in zlasti tudi odrasli moški delavci radi zahajajo vanje. Tudi v nekaterih tvornicah so napravili že take pivnice, v katerih se dobi kozarec dobrega mleka po nizki ceni. V nekaterih krajih so postavili avtomate za mleko, ki dobro uspevajo. To je dobro; zakaj v nobenem drugem življu ni toliko glavnih redilnih snovi tako poceni in v taki obliki dobiti kot v mleku.

† **Dr. med. Rudolf Blasius.** Med šolskimi higieniki je bil pokojnik znana oseba. Učil je higieno na tehniški visoki šoli v Braunschweigu. Pisal je jako mnogo, zlasti o njegovi higienična dela o statistiki zdravja, o šolski higieni, o snajenju mest i. t. d. napravila velik vtisk. Blasius je potoval mnogo in večinoma peš. Prepotoval je skoro vso Evropo. Umrl je 21. septembra 1907. —ij—

Šolski zdravniki na Rumunskem. Občinski odbor v Bukarešti je sklenil, da se razdeli mesto v pet šolskih okrajev. V vsakem okraju bodo postavili po enega ali pozneje tudi po več šolskih zdravnikov. Za poizkušnjo so za sedaj to storili v treh okrajih. — Dolžnost šolskih zdravnikov je, vse v njihovem okraju se nahajajoče javne in privatne šole inšpicirati po določenem turnusu. Za vsako šolsko poslopje je poseben protokol, kamor ima šolski zdravnik vpisati vse, kar je pri posloju važnega z ozirom na higieno. Šolski zdravnik ima nadzorovati zdravstveno stanje učiteljstva in učencev in ima voditi za vsakega učenca poseben poseben zdravstveni list. Začetkom bolezni ima obvestiti o tem stanju roditelje, uboge bolne učence in učenke ima brezplačno zdraviti na njihovem domu. Naloga njegova je tudi roditelje, učitelje in učence poučevati v higieničnih vednostih in to s popularno-zdravstvenimi predavanji. — Ako se ta poizkus obnese, potem se aprila 1908 uvedejo šolski zdravniki v vseh petih okrajih, in sicer se definitivno nastavi.

Razgled po šolskem svetu.

— **Učiteljstvo na Kranjskem.** Koncem leta 1906. je bilo na javnih meščanskih šolah 8 strokovnih učiteljev, na javnih ljudskih šolah pa 494 učiteljev in 425 učiteljic. Na ljudskih in meščanskih privatnih šolah je bilo 19 učiteljev in 108 učiteljic. Na eno učno oasebo je prišlo v deželi povprečno 96 šolobiskujočih otrok.

— **Tečaj za meščanske učitelje** se vrši vse šolsko leto 1908/9. v Ljubljani na učiteljskem. Vodil ga bo ravnatelj Črnič, poučevali bodo pedagogiko, slovenščino in nemščino prof. dr. Ilesič, zemljepis prof. Orožen, zgodovino prof. Pajk.

— **Statistika ljudskega in meščanskega šolstva na Kranjskem.** 31. decembra 1906 je bilo 2 meščanski šoli (nemška v Krškem, slovenska v Postojni) in 389 javnih ljudskih šol, med njimi 186 enorazrednic, 103 dvorazrednic, 40 trirazrednic, 38 četverorazrednic, 16 petrazrednic in 2 šestrazrednic, nadalje 1 sedemrazrednica in 3 osemrazrednice. Vseh razredov je bilo 893. 349 šol je bilo slovenskih, 30 nemških in 10 dvojezičnih.

— **V pokoj gre** koncem tega šolskega leta slavist dunajskega vseučilišča dvorni svetnik dr. Jagić, ki doseže 6. julija 70. leto.

Povodom njegovega umirovljenja izda „Slovenska Matica“ „Knezovi knjižici“ poseben spis o njegovem delovanju.

— „**Schulvereine**“ je zapustil neki F. Leithe v Waidhofnu 17.000 K.

— **Ženska — vseučiliški profesor.** Prvikrat so sedaj podelili v Italiji ženski vseučiliški profesorsko mesto. Gospodična Monti, ki je bila dosedaj privatna docentinja v Paviji, je bila pred kratkim imenovana profesorjem za zoologijo na vseučilišču Sassari.

Listnica uredništva.

I. S.: Porabimo, a nas sodite krivo! — Odlok štajerskega dež. šol. sveta prihodnjije. — O starostnih dokladah prihodnjije. — V sežanski okraj: Porabimo danes teden.

Listnica upravnštva.

Opozarjam tiste naročnike, ki že dolgujejo dve in več let, ter se vkljub tolikim mojim pozivom nise odzvali, da se ustavi prva marčeva številka vsakemu, ki ne dopolnje do 3. marca vsaj enoletne naročnine. Tem načinom se vsaj zmanjšajo stroški za list, ki jih taki itak nočejo pokrivati, s samimi obeti pa lista vzdrževati ne moremo.

Takisto svetujem takim, ki povprašujejo po dopisnicah, koliko so na dolgu, naj ne trčijo s tem časa in plačujejo dopisnice. Kdor dolguje le za tekoče leto gotovo ve, in tem te listnice tudi ne veljajo. Starim dolžnikom sem pa že povedal v zadnjih listnicah, kako naj store.

Na vsa vprašanja mi sedaj še ni moči odgovarjati, ter bi predvsem tratil dragi čas. —
Tovariški pozdrav. Upravnik.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 273. Kranjsko. 58 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli v Vremah se razpisuje s tem drugo učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 8. marca 1908.

Prošilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 7. februarja 1908.

Št. 173. Stajersko. 59 1—

Na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Bolfanku pri Središču se bodo stalno namestila nadučiteljska služba z dohodki po II. krajnem razredu in prostim stanovanjem.

Prošilci za to mesto, ki morajo biti usposobljeni za pouk v obeh deželnih jezikih in za veronauk, naj vložijo svoje prošnje, z izpričevalom usposobljenosti in zrelostnega izpita ter z domovnico opremljene, predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Bolfanku pri Središču do 8. marca 1908.

C. kr. okrajni šolski svet Ormož, 4. februarja 1908.

Št. 174. 60 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Lenartu se stalno ali začasno namesti služba učiteljice z dohodki po krajnem razredu in s prostim izbo.

Prošilke za to mesto naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 8. marca t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Lenartu pošta Velika Nedelja.

Okrajni šolski svet Ormož, dne 4. februarja 1908.

V šolskem okraju Gornja Radgona se o Veliki noči 1908 namestijo stalno, ali tudi začasno sledeče učiteljske službe:

1. na štiritirazredni v drugem krajnem razredu stoječi ljudski šoli pri Sv. Duhu, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici, služba učitelja, oziroma učiteljice s prostim stanovanjem in sicer stalno.

2. na petrazredni v III. krajnem razredu stoječi ljudski šoli pri Sv. Juriju na Ščavnici služba učitelja, oziroma učiteljice s prostim stanovanjem in sicer stalno.

3. na petrazredni v II. krajnem razredu stoječi ljudski šoli pri Kapeli, pošta Radenci, mesto učitelja, stalno oziroma začasno.

4. na trirazredni v II. krajnem razredu stoječi ljudski šoli na Ščavnici, pošta Radgona, služba učitelja oziroma učiteljice s prostim stanovanjem in sicer stalno ali začasno.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prošilci, oziroma prošilke za eno teh mest naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 10. marca 1908 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Gornja Radgona, dne 8. februarja 1908. 61 1—1

VERONIKA KENDA

v Ljubljani
na Dunajski cesti šte. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljstvu svojo veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne velikosti, veliko izbiro peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov. 14 52—24

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov.

Naprednemu učiteljstvu!

Vsakdo bodi naročnik „Zvezinih“ listov, ki so:

Učiteljski Tovariš
Popotnik Zvonček
Domače ognjišče.

Blaž Jesenko

Ljubljana

Stari trg šte. 11

priporoča (154) 12—4

klobuke, cilindre, čepice itd.

najnovjše fašone po najnižji ceni.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Največja in najbogatejša tvorniška zaloga

priznana pravih švicarskih

Union-ur

31 52—7

katerih tvornice delničar sem in edini zastopnik za vso Kranjsko, ter zastopnik ur Schaffhausen, Klassig in Glashütte.

Velika zaloga zlatnine, srebrnine in dragocenih kamnov, kakor blaga od srebra in kinasrebra

Fr. Čuden

urar in trgovec

v Ljubljani

Prešernove ulice

nasproti frančiškanskemu samostanu.

Franc Kollmann

Ljubljana

na Mestnem trgu

priporoča slavnemu učiteljstvu svojo

bogato zalogo

stekla, porcelana

in podob, kakor tudi svetilk za petrolej

in elektriko. (148) 12 5

Prevzema tudi vsa steklarska dela

in zagotavlja najcenejšo postrežbo.

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Specialna trgovina za opreme nevest.

Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje. — Platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prti, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd.

Najnovjše modele za perilo radi pokažemo na ogled. — Švicarske vezene.

Strogo solidno blago. Nizke stalne cene.

Gg. učiteljem in njih rodbinam 5% popusta.

Svetlolikalnica:

Kolodvorske ulice št. 8.

15 52—23

Narodna knjigarna

12 52—15

v Ljubljani, Jurčičev

trg št. 3

združena s trgovino s šolskimi, pisalnimi,

risalnimi in drugimi v to stroko spadajočimi

potrebščinami, se priporoča vsemu zavednemu

naprednemu učiteljstvu za dobavljenje vseh

knjig in časopisov ter šolskih in drugih potrebščin.

Odlikovana

Prva kranj. tvornica klavirjev

Ljubljana, Hilšerjeve ulice št. 5

blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa pod-

nebja solidno narejene pianine, klavirje

in harmonije tudi samoigralne

za gotov denar, na delna od-

plačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in

računijo najceneje. 28 52—3

Največja tvornica na jugu Avstrije

Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem

poleg Prešernovega spomenika

priporoča slavnemu učiteljstvu in dru-

gemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov,

šolskih knjig, pisalnega in risalnega

orodja, umetnin, trgovskih knjig, raz-

glednic itd. 17 26—4

Kaj podeli kavi lepo barvo

in prijeten okus?

„Zvezdna“ in „Ciril-Metodova“

kavina primes. (8) 26—9

Kupovalke teh izdelkov dobivajo od Prve

jugoslovanske tovarne za kavine surogate

v Ljubljani brezplačno mesečnik

„Slovenska Gospodinja“.

Ljubljanska plinarna

priporoča svoj

angleški plinov koks

kot kurivo prosto dima, saj in

smradu, pripravno za kurjavo v

šolah in stanovanjih.

Cenjeno učiteljstvo in slavne šolske

oblasti vabimo, da si ogledajo v ljublan-

ski plinarni naše

plinove peči in apa-

rate za kuhanje

katere imamo vedno v najbogatejši

izberi na razpolago. 137 12—4